

Spangen, die hij presenteert als Erasmus' streekgenoot en naaste buur voor wie de herkomstnaam even dierbaar was als voor Erasmus.³³) Wat maakte Rotterdam zo dierbaar? Ik citeer het door Dorpius uitgegeven traktaat naar een oude Nederlandse vertaling, zoals die in een verzamelhandschrift van Pieter van der Schelling (1691-1751) is te vinden:

'Maar hoort een vreemde saak! Daar is een fraai beknopt stedenken, diens naam is Rotterdam, daar ik in 't komen ende in 't wederkeeren twee nagten gelogiert hebbe. Als ik hetselve met een groten yver naarstedelyker als alle andere plaatsen doorsag, ik weet niet hoe dat het by quam dat mijn oogen niet konde versaet worden van hetselfde aanschouwen. Ik bemerkte wel dat sy minder was in grote en rijkdom als die andere steden, nogthans door eenige verborgen oorsake behaagde sy my beter, de muren, de poorten, de straten, het lagte my alles toe, de huysen, gevels, daken schenen my van selfs te vleyen, de hemel selfs dagt my suiverder te sijn en de lugt ik weet niet wat hemels te ademen, het land rondom was seer groen, de lugt seer getempert, en de kruyden en welige boomen, waarmede Holland meest beplant is, dogten my ik weet niet hoe liefelijk te ruyken. Terwijl ik by my selfs verwonderd sta en die oorsaak daarvan by my self overleggen ende onderzoek, soo kome ik ten laatsten door een persoon te verstaan, hoedat aldaar geboren was dat vermaarde ligt van de Griekse en Latijnse talen Erasmus, ende hebbe daardoor gemerkt, dat daarom den hemel soo suyver was, de lugt soo liefelijk en de boomen, kruyden en omliggende plaatsen soo soet van reuk waren. Heere, wat een blijtschap beving my, hoe gelukkig agte ik my, dat ik dat faveur hadde te mogen aanschouwen die gelukkige plaatse, welke dat vermaarde en heylsame ligt van Duyslant voortgebracht hadden. Hebbende dan geëerd den engel van de plaats, en drie- of viermalen de statsmuren gekust en met eenige godvrugtige woorden de voesterstat van die godvrugtige man voorspoed ende welvaren gewenst, ben ik vandaar vertrokken.'³⁴)

De tekst bleek voor Erasmus zelf meer te zijn gerelateerd aan schijn dan werkelijkheidswaarde te hebben. Toen Erasmus namelijk na een verblijf van zo'n vijf jaar op 7 juli 1514 vanuit Engeland weer voet aan continentaal-Europese wal had gezet, lag daar al een paar maanden een brief op hem te wachten van zijn overste